

**"Әлкей Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университеті» КеАҚ
жанындағы 8D015 Жаратылыстану пәндері бойынша педагогтерді даярлау
мамандығы 8D01550/(6D011300) – «Биология» кадрларды даярлау бағыты
бойынша**

Диссертациялық кеңестің 2024 жылғы жұмысы туралы есеп

1. Өткізілген отырыстар саны - 4 (төрт), оның ішінде 2 (екі) қорғау бойынша отырыс, 2 (екі) ұйымдастыру бойынша отырыс.
2. Отырыстардың кемінде жартысына қатысқан диссертациялық кеңестің (ДС) мүшелері -1 (бір) (диссертациялық кеңестің тұрақты мүшесі, педагогика ғылымдарының кандидаты, "Әлкей Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университеті" КеАҚ Жаратылыстану жоғары мектебінің профессоры Хамзина Шолпан Шапиевнаның мерзімінен бұрын қайтыс болуына байланысты оның отырысқа қатысуы мүмкін болмады).
3. Оқыту ұйымыд көрсетілуімен қоса докторанттардың тізімі (кесте):

№	ТАӘ	Оқу орны	Шифры, мамандық	Қорғау күні	Комитеттің шешімі, бұйрықтың №, күні
1	Қабдолова Гүлжан Қайратовна	«Әлкей Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университеті» КеАҚ	«8D015 – Жаратылыстану пәндері бойынша педагогтерді даярлау» (мамандығы – «8D01550 – Биология»)	26.12.2024	
2	Клименко Михаил Юрьевич	«Әлкей Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университеті» КеАҚ	«8D015 – Жаратылыстану пәндері бойынша педагогтерді даярлау» (мамандығы – «8D01550 – Биология»)	26.12.2024	

4. Мынадай бөлімдері белгіленіп көрсетілген, есепті жыл ағымында кеңесте қаралған диссертацияларға қысқаша талдау:

4.1 Диссертациялық кеңес есепті жыл ішінде қараған диссертацияларға қысқаша талдау:

- 8D01550 – Биология» мамандығы бойынша «Использование результатов исследований региональных биоресурсов р. Иртыш в подготовке будущих учителей биологии» тақырыбындағы Қабдолова Гүлжан Қайратқызының диссертациялық жұмысы:

1) қаралған жұмыстардың тақырыптарын талдау:

Гүлжан Қайратқызы Қабдолованың диссертациялық жұмыстың тақырыбы «Использование результатов исследований региональных биоресурсов р. Иртыш в подготовке будущих учителей биологии» - "8D01550 – Биология" әдістемелік ғылымның қазіргі тенденцияларына жауап береді, теориялық және қолданбалы сипатқа ие және ғылыми-теориялық негізге сүйене отырып, білім беру үдерісін әдістемелік қамтамасыз ету

мақсатында зерттеу нәтижелерін қолдану перспективасымен ерекшеленеді. Экологиялық білім беруді оқу үдерісіне интеграциялауға ерекше назар аударылады, бұл практикалық дағдыларды, ғылыми ойлауды және заманауи экологиялық мәселелерді шешуге дайындықты дамытуға ықпал етеді. Жұмыс оқытудың нақты экологиялық жағдайлармен және тұрақты даму міндеттерімен байланысын қамтамасыз ете отырып, аймақтық құрамдас бөлікті ескере отырып, педагогтарды даярлау жүйесін жетілдіруге бағытталған.

2) диссертациялар тақырыбының "Ғылым туралы" Заңның 18-бабының 3-тармағына сәйкес Қазақстан Республикасы Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия қалыптастыратын ғылымның даму бағыттарымен және (немесе) мемлекеттік бағдарламалармен байланысы;

Ғылыми зерттеулерді іске асыру Қазақстан Республикасының Білім туралы Заңына 2007 жылғы 27 шілдеде қабылданды, №319-III (21.02.2019 ж. жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулармен); "Білімді ұлт" сапалы білім беру " ұлттық жобасын бекіту туралы: 2021 жылғы 12 қазанда, №726 Қазақстан Республикасы Үкіметінің Қаулысына; Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығымен бекітілген ҚР МЖМБС Қазақстан Республикасының білім берудің барлық деңгейлеріндегі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына сәйкес жүргізілді.

3) диссертация нәтижелерін практикалық қызметке ену деңгейін талдау:

Гүлжан Қайратқызы Қабдолованың диссертациясында эксперименттік-тәжірибелік дәлелі бар зерттеудің бірқатар жаңа теориялық, практикалық нәтижелері бар.

Зерттеудің теориялық маңыздылығы мынада:

- үздіксіз экологиялық білім беру контексінде болашақ биология мұғалімдерін даярлаудың мәні ашылды;
- болашақ биология пәні мұғалімдерін жалпы білім беру ұйымдарында білім беру ортасын ұйымдастыруға даярлауды жетілдіру үдерісі ғылыми негізделген;
- оқу құралы Ертіс өзенінің аймақтық биологиялық ресурстарын зерттеу нәтижелерін қоса отырып, жалпы білім беру ұйымдарында экологиялық білім беруді ұйымдастыруға болашақ биология мұғалімдерін даярлауда сынақтан өтті.

Жұмыстың практикалық маңыздылығы бейінді пәндер циклі шеңберінде әзірлеу және енгізу «Практикум по региональным гидробионтам» болашақ биология пәні мұғалімдерін жалпы білім беру ұйымдарында экологиялық білім беруді ұйымдастыруға даярлауда, оның ішінде Ертіс өзенінің аймақтық биоресурстарын зерттеу нәтижелерімен қоса ЖОО-ның оқу үдерісіне оқу құралын.

- «8D01550 – Биология» мамандығы бойынша «Использование современных биоиндикационных методов изучения древесных и кустарниковых растений как средство развития исследовательской деятельности будущих учителей биологии» тақырыбындағы Клименко Михаил Юрьевичтің диссертациялық жұмысы:

1) қаралған жұмыстардың тақырыптарын талдау:

Клименко Михаил Юрьевичтің "8D01550 – Биология" мамандығы бойынша «Использование современных биоиндикационных методов изучения древесных и кустарниковых растений как средство развития исследовательской деятельности будущих учителей биологии» диссертациялық жұмысының тақырыбы болашақ мұғалімдерді білім алушылармен зерттеу жұмыстарын жүргізуге дайындау тұрғысынан өзекті, бұл педагогикалық білімге қойылатын заманауи талаптарға сәйкес келеді.

Биоиндикацияны білім беру процесіне біріктіру студенттердің зерттеу құзыреттілігін, сыни ойлауын және экологиялық жауапкершілігін дамытуға ықпал етеді, бұл әсіресе

жаһандық экологиялық сын-қатерлер жағдайында маңызды. Өсімдіктердің морфологиялық және физиологиялық параметрлерін талдауды қоса алғанда, биоиндикациялық әдістерді қолдану оқу процесін көрнекі, тәжірибеге бағытталған және пәнаралық етуге мүмкіндік береді. Осылайша, жұмыс педагогтарды экологиялық білім беруге даярлау сапасын арттыруға және білім беру қызметіне инновациялық тәсілдерді енгізуге бағытталған.

2) диссертациялар тақырыптарының "Ғылым туралы" Заңның 18-бабының 3-тармағына және (немесе) мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес Қазақстан Республикасы Үкіметінің жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия қалыптастыратын ғылымды дамыту бағыттарымен байланысы;

Диссертациялық жұмыс ҚР ҒЖБМ ҒК қолданбалы ғылыми-зерттеу жұмысы (ҒЗЖ) аясында "Гранттық жоба бойынша жас ғалымдарды қаржыландыру "Жас ғалым"2023-2025 жылдарға арналған" "Жоғары оқу орындарындағы биологиялық пәндер сабақтарында аймақтық компонентті қолдану мақсатында өзіндік авторлық педагогикалық технологияларды дамыту" тақырыбындағы жоба бойынша (2023-2025, № АР19174840) орындалды.

Диссертация тақырыбы ғылымды дамытудың басым бағыттарына және мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес келеді. Диссертация Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 - 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы аясында орындалды. Ізденуші зерттеу барысында сондай-ақ нормативтік құжаттарды басшылыққа алды: "Педагог" кәсіптік стандарты, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты, Қазақстан Республикасында жоғары білім мен ғылымды дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы, Қазақстан Республикасы Мемлекет басшысының Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстан халқына жыл сайынғы Жолдауы.

Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылымды дамытудың басым бағытына сәйкес келеді:

- Білім және ғылым саласындағы зерттеулер;
- жаратылыстану және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулер.

3) диссертация нәтижелерін практикалық қызметке енгізу деңгейін талдау:

Михаил Юрьевич Клименконың диссертациясында эксперименттік-тәжірибелік дәлелдері бар бірқатар жаңа теориялық, практикалық зерттеу нәтижелері бар.

Зерттеу мәселесінің теориялық және әдіснамалық аспектілерін анықтау мақсатында отандық және шетелдік ғалымдардың ғылыми-педагогикалық және әдістемелік еңбектеріне кешенді талдау жүргізілді:

- ұғымның мәні ашылды (биоиндикациялық әдістер, биондикаторлар, индикаторлық параметрлер, флористикалық индикаторлық белгілер) және болашақ биология мұғалімдерін даярлау құралы ретінде ағаш және бұта өсімдіктерін зерттеудің заманауи биоиндикациялық әдістерін қолданудың теориялық негізі ұсынылған;
- болашақ биология мұғалімдерін даярлауда биологиялық пәндерді оқыту сапасын арттыру үдерісі ғылыми негізделген.

Зерттеу барысында алынған нәтижелер өзекті мәселені шешуге және алынған нәтижелерді тәжірибеде қолданудың жоғары ықтималдығына бағытталған:

- қазақстандық педагогика үшін оқу процесіне, ЖОО-ның педагогикалық практикасына енгізілген және басқа оқу ұйымдарында (Мектеп, колледж) пайдаланылуы мүмкін дидактикалық оқу-әдістемелік материалдарды пайдалана отырып, өзіндік авторлық әдістемелер ұсынылған;
- материалдарда аймақтың (Павлодар облысы) табиғатын зерттеу бойынша егжей-тегжейлі мәліметтер, сондай-ақ дидактикалық құралдар ретінде авторлық әдістемелер бойынша жергілікті табиғаттың демонстрациялық объектілерін өз бетінше жасау тәсілдері баяндалған:

- білім беру үдерісіне «Междисциплинарный практикум по ботанике с элементами экологии, эволюции и генетики растений» және «Полевая практика: подготовка, проведение, хранение материала, контроль знаний» оқу-әдістемелік құралдары енгізілді. Жалпы, аймақтық сипаттағы ағаш және бұта өсімдіктерін зерттеудің биоиндикациялық әдістерінің алынған нәтижелерін оқытудың зерттеу технологиясын жетілдіру үшін де пайдалануға болады.

5. Ресми рецензенттердің жұмысын талдау (сапасыз пікірлердің мысалдарымен)

Ресми рецензенттерді тағайындау кезінде диссертациялық кеңес рецензенттер мен ғылыми кеңесшілердің бір-бірінен тәуелсіздігі қағидаттарын басшылыққа алды. Рецензенттер диссертациялық жұмысты бағалау бойынша аналитикалық жұмыстар жүргіздізденушілерді зерттеу туралы, ол келесі аспектілерді көрсете отырып, олардың пікірлерінде көрініс тапты: дисс тақырыбыертации ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес келеді; ғылым үшін маңыздылығы; дербестік қағидаты; ішкі бірлік қағидаты; ғылыми жаңашылдық принципі; негізгі тұжырымдардың негізділігі; қорғауға ұсынылатын негізгі ережелер; сенімділік принципі; ұсынылған ақпарат көздері мен ақпараттың дұрыстығы; практикалық құндылық принципі; жазу және ресімдеу сапасы; диссертацияға ескертулер; докторанттың зерттеу тақырыбы бойынша мақалаларының ғылыми деңгейі; ресми рецензенттің шешімі. Диссертациялық кеңес диссертациялық зерттеуді ресми рецензенттердің терең талдауын атап өтеді, рецензенттер адал ниетпен және жауапкершілікпен қарады өз міндеттеріне. Сапасыз диссертациялар бойынша пікірлер болған жоқ.

6. Ғылыми кадрларды даярлау жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі ұсыныстар

- Халықаралық ғылыми қауымдастық үшін бәсекеге қабілетті мамандарды даярлау мақсатында докторанттардың жарияланымдық белсенділігіне назар аудару.

7. Философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежесін алуға арналған кадрларды даярлау бағытты бөлінісіндегі диссертациялардың саны:

- 1) қорғауға қабылданған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының) -2;
- 2) қараудан алынып тастаған диссертациялар (оның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттарының) - жоқ;
- 3) рецензенттердің теріс пікірлері алынған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының)- жоқ;
- 4) қорғау нәтижелері бойынша теріс шешім алған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының) - жоқ;
- 5) пысықтауға жиберілген диссертациялар (оның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттарының) - жоқ;
- 6) қайта қорғауға жіберілген диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының) - жоқ.

Ескертпе:

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті төрағасының 2023 жылғы 29 наурыздағы № 141 бұйрығымен диссертациялық кеңес бекітілген. ДК жарамдылық мерзімі 2025 жылдың 31 желтоқсанына дейін.

Диссертациялық кеңестің төрағасы

Б.К. Жумабекова

Диссертациялық кеңестің ғылыми хатшысы

С.Ж.Кабиева

Мерзімі: 2024 жылғы "05" қаңтар

